

Bilag til bet. o. f. t. finanslov for 1998

Spørgsmål 3:

"Ad § 13.32.03. Aktivering og integration af bosniske krigsflygtninge

Hvorfor er der færre bosniere, der vælger at vende hjem? Hvad gør man for at motivere bosniere til frivillig repatriering?"

Svar:

Til brug for besvarelsen af spørgsmålet har Indenrigsministeriet anmodet om bidrag fra Dansk Flygtningehjælp.

Dansk Flygtningehjælp oplyser:

"Man forestiller sig, at man med spørgsmålet tænker på de forventninger, som naturligt opstod i forbindelse med underskrivelsen af Dayton freds aftalen.

De forventninger, som det internationale samfund efter freds aftalen havde til repatriering, skal ses i lyset af de overordnede politiske mål. Udviklingen af det civile samfund har været overordentligt vanskelig og er langt mere tidskrævende end forventet, hvilket i høj grad skyldes det særdeles vanskelige politiske klima og den fortsatte opdeling af landet i to entiteter. I den ene entitet (Republika Srpska) er der næppe foreløbig udsigt til repatriering af minoritetsgrupper, og i den anden entitet (Føderationen) til stadighed kun spæde tiltag i den retning.

Udviklingen i Bosnien og Herzegovina har naturligvis indflydelse på den enkelte flygtnings overvejelser om repatriering. Et eksempel herpå er senest kommunevalgene samt den efterfølgende implementering i form af en eventuelt ændret sammensætning af byrådene. Den manglende mulighed for minoriteters tilbagevenden samt en udpræget mangel på arbejde og boliger udgør tilsammen en barriere for større repatriering inden for kort tid.

Det samlede antal bosniere, som frivilligt er repatrieret siden den 1. juli 1994 er med udgangen af august 1997 på 958 personer, hvoraf hovedparten er rejst hjem efter Dayton aftalens indgåelse. Det er Dansk Flygtningehjælps opfattelse, at mange bosniere på trods af det allerede lange ophold i Danmark ønsker at vende tilbage. Henvendelser om repatriering modtages løbende, og mellem 30 og 40 personer rejser hver måned hjem, og tendensen er, at færre og færre benytter sig af fortrydelsesretten. For denne gruppe, der rejser hjem, gælder det, at de som oftest kommer fra majoritetsområder og har en bolig at vende tilbage til.

Dansk Flygtningehjælp har netop indsamlet materiale til en rapport til belysning af de hjemvendtes situation. Rapporten vil foreligge medio oktober.

På grund af det ønske, som mange bosniere har om at vende tilbage på trods af de mange ovenfor omtalte vanskeligheder, er det netop vigtigt at arbejde for og fastholde, at repatriering kan være en mulighed på lang sigt. Det betyder bl.a., at der på mange forskellige områder skal sikres, at flygtningene psykisk holdes motiveret, at deres ressourcer styrkes, og at der arbejdes på, at de er bedst muligt kvalificerede ved en tilbagevenden.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvad man gør for at motivere bosniere til frivillig repatriering, kan følgende aktiviteter, som er muliggjort af Indenrigsministeriets særlige repatrieringsbevilling siden foråret 1996, fremhæves:

- * Udvidet rådgivning, herunder tilbagevendingspsykologi og mineopmærksomhed
- * Informationsindsats, herunder "Hotline" og månedligt repatrieringsblad "Postar"
- * Netværksopbygning, såvel fagligt som socialt og kulturelt, mellem BiH og Danmark
- * Udvikling af og støtte til projekter m.h.p. repatriering, herunder beskæftigelses- og uddannelsesprojekter, dels udarbejdet af flygtninge selv, dels af kommuner o.a.
- * Rekognoscering til BiH, individuelt og i grupper
- * Besøg af bosniske kommunalpolitikere i Danmark
- * Informations- og rådgivningsfunktion om erhvervs- og handelsmæssige forhold i BiH, herunder etablering af kontakt mellem virksomheder i Danmark og BiH, med flygtninge som mellemlid
- * Støtte og opbygning af lokale radionetværk mellem Danmark og BiH
- * Repatrierings- og erhvervskonsulent i Sarejevo m.h.p. at understøtte projektmuligheder, herunder jobmuligheder